

Evaluering av Enovas passivhusprogram

Evalueringskonferansen 2016: Evaluering for et grønt skifte

29. September 2016

Håvard Solem, Sektoransvarlig Eksisterende bygg og eiendom

Disposisjon

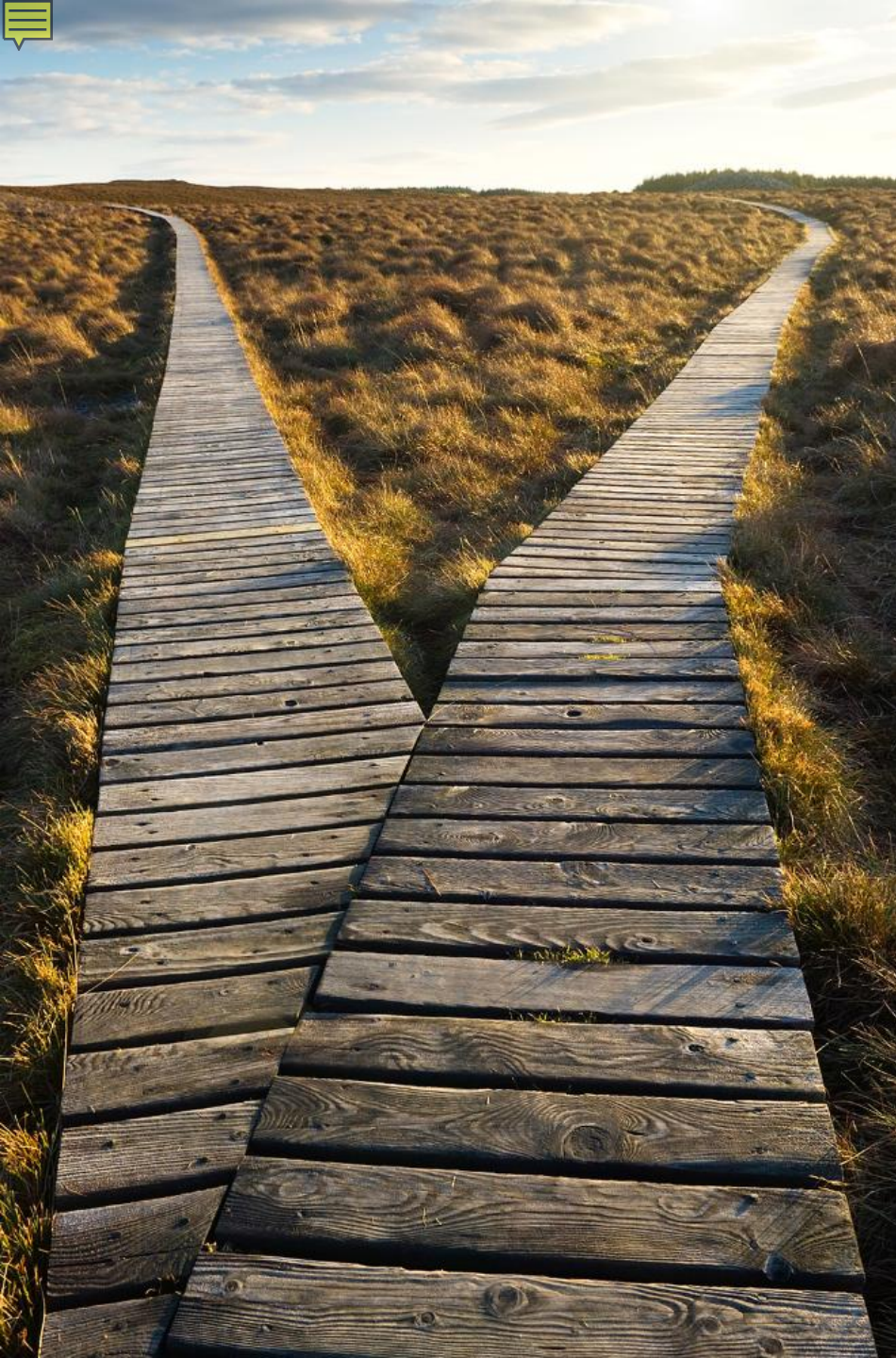
1. Enovas mål og formål
2. Passivhusprogrammet
3. Evalueringen
4. Evalueringen og det grønne skiftet
5. Læring og evaluering som redskap

1. Enovas mål og formål

*Enova skal drive fram en **miljøvennlig omlegging** av energibruk og energiproduksjon, samt bidra til utvikling av energi- og klimateknologi.*

*Vårt oppdrag er å skape **varige** endringer i tilbud og etterspørsel etter effektive og fornybare energi- og klimaløsninger.*

2. Passivhusprogrammet

Strategiutvikling: 2008-2009

Programtilbud: 2010-2013

Virksomhetsidè:

Enova skal være drivkraften for utvikling av passivhusmarkedet i Norge

Visjon:

Alle vil oppleve passivhuskvalitet – i 2020 skal all nybygging og rehabilitering skje på PH-nivå

2. Passivhusprogrammet

Strategi

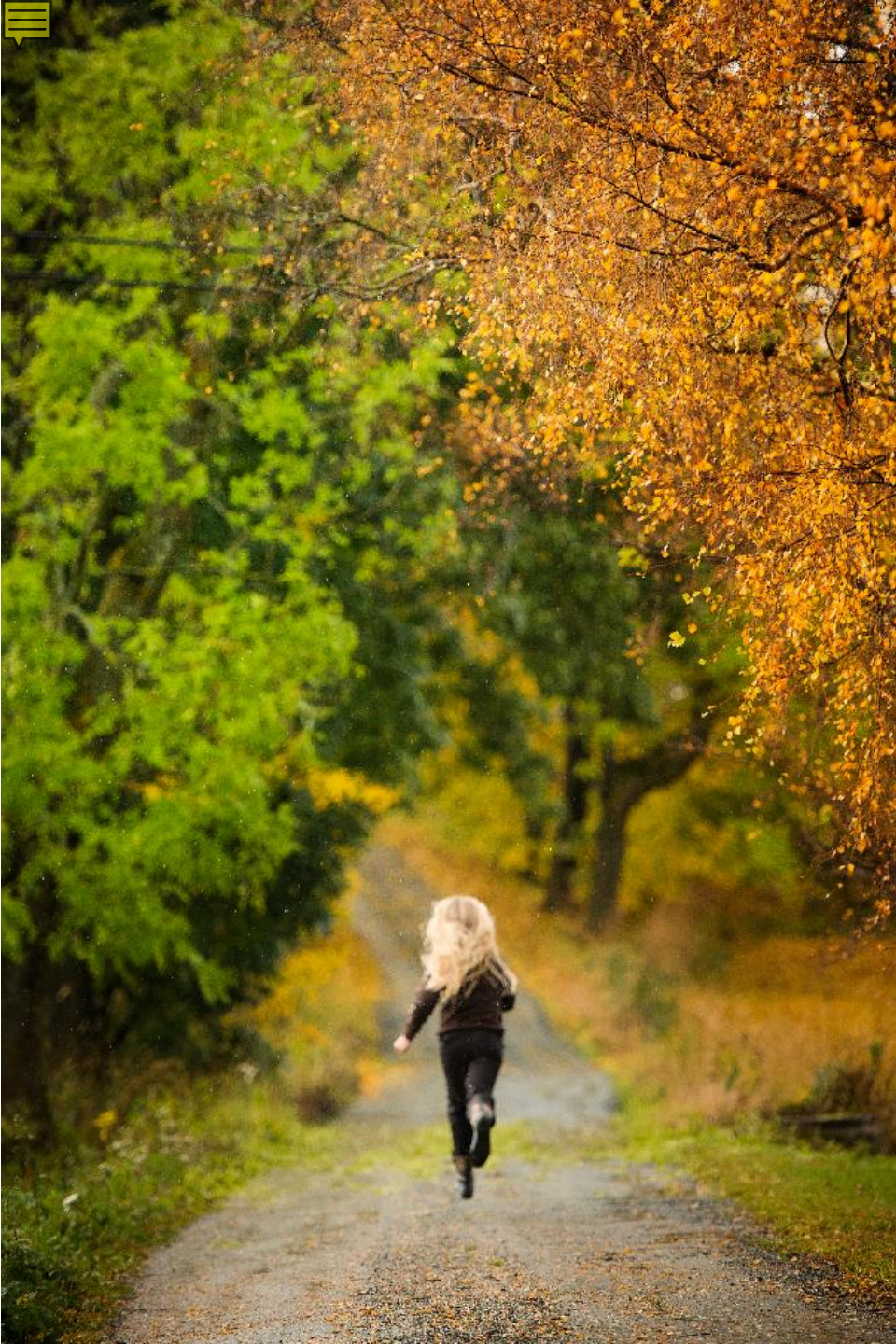
1. Best Practice – Eksempelets makt
2. Kvalitet gjennom teknologi og kunnskap
3. Markedet – Fra nisje til standard
4. Fra godt skjult hemmelighet til allmenn kunnskap

2. Passivhusprogrammet

Programtilbud

- Investeringsstøtte til passivhus- og lavenergiprogrammet
- Rådgivningsstøtte
- Utredningsstøtte
- Markedsføring og kommunikasjon
- Kompetanseheving i bransjen (EVUkurs, lavenergiprogrammet, NS 3700 og NS3701, bygganvisninger mv)

3. Evalueringen

Evalueringsteam

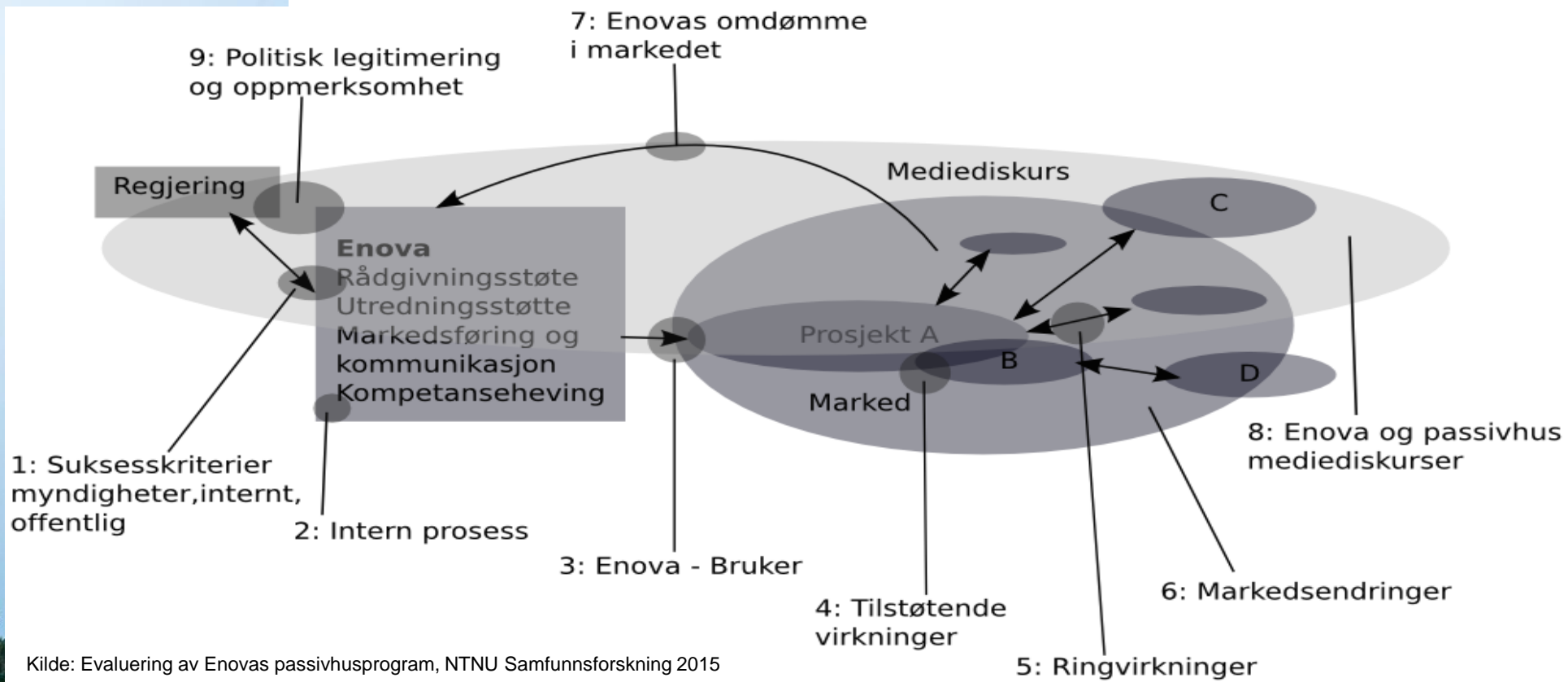
- NTNU Samfunnsforskning
- Rambøll
- Sintef Byggforsk

Metode

- Kvalitativ analyse av programutvikling og ringvirkningsanalyse
- Kvantitativ spørreundersøkelse
- Deskriptiv kartlegging og analyse av markedsendringen i programperioden
- Medieanalyse av passivhus og lavenergibbygg i programperioden
- Workshops for kalibrering av data og analyse.

3. Evalueringen

Forskningstematikk

4. Evalueringen og det grønne skiftet

Motivasjonsfaktorer

- Være forberedt til TEK 15
- Kompetanseutvikling
- Produktutvikling/-utprøving
- Utvikle referanseprosjekter (reklame)
- Enovastøtte

4. Evalueringen og det grønne skiftet

Motivasjonsfaktorer

- **Offentlige aktører**
  - Samfunnsansvar
  - Sertifisering/»stempel»
- **Private aktører**
  - Etterspørsel fra leietaker /varemerke
  - Kostnad/lønnsomhet i et langsiktig perspektiv

4. Evalueringen og det grønne skiftet

Varige endringer

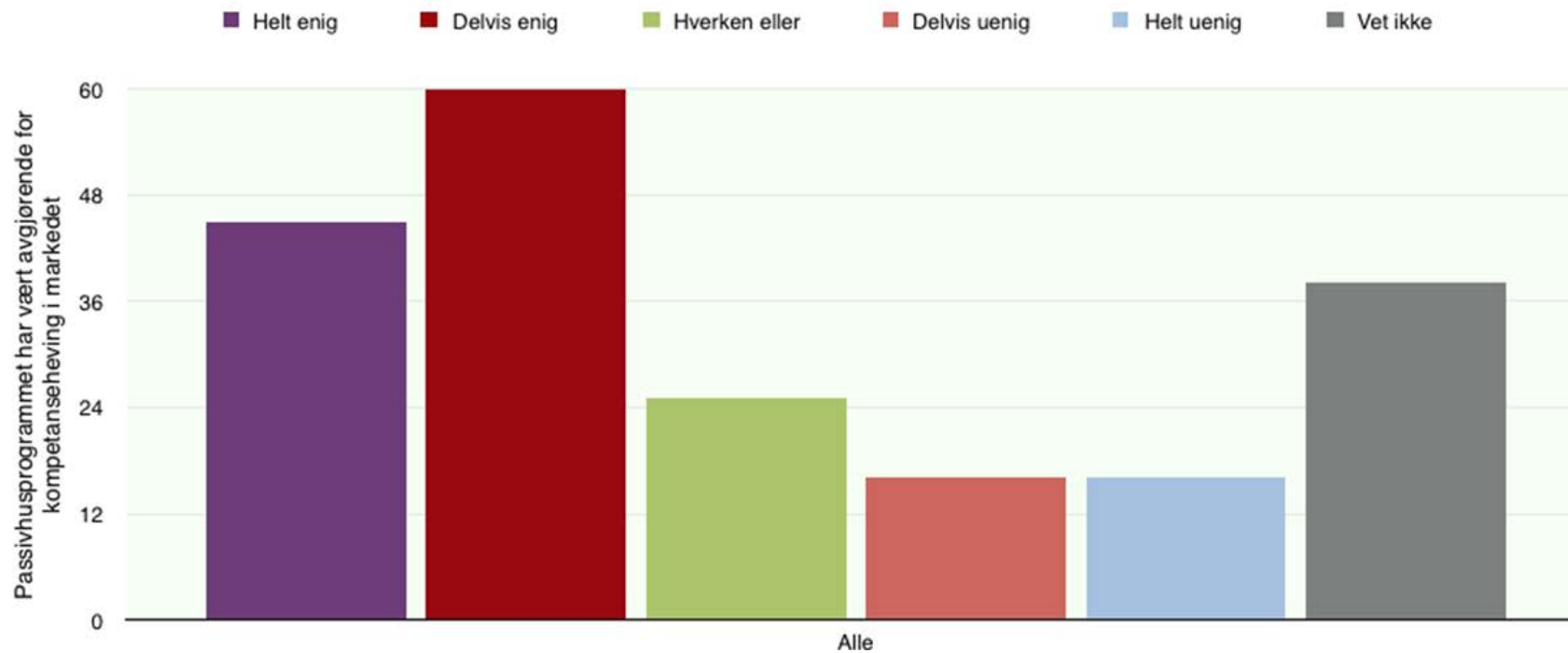
- For luftlekkasjetall har det skjedd en positiv utvikling fra før programstart.
- Nye prinsipper for samarbeid som krever større integrering mellom fagene i prosjekteringsfasen. Spesielt gjelder dette mer systematisk samhandling mellom tekniske entreprenører og tømrerfagene.

4. Evalueringen og det grønne skiftet

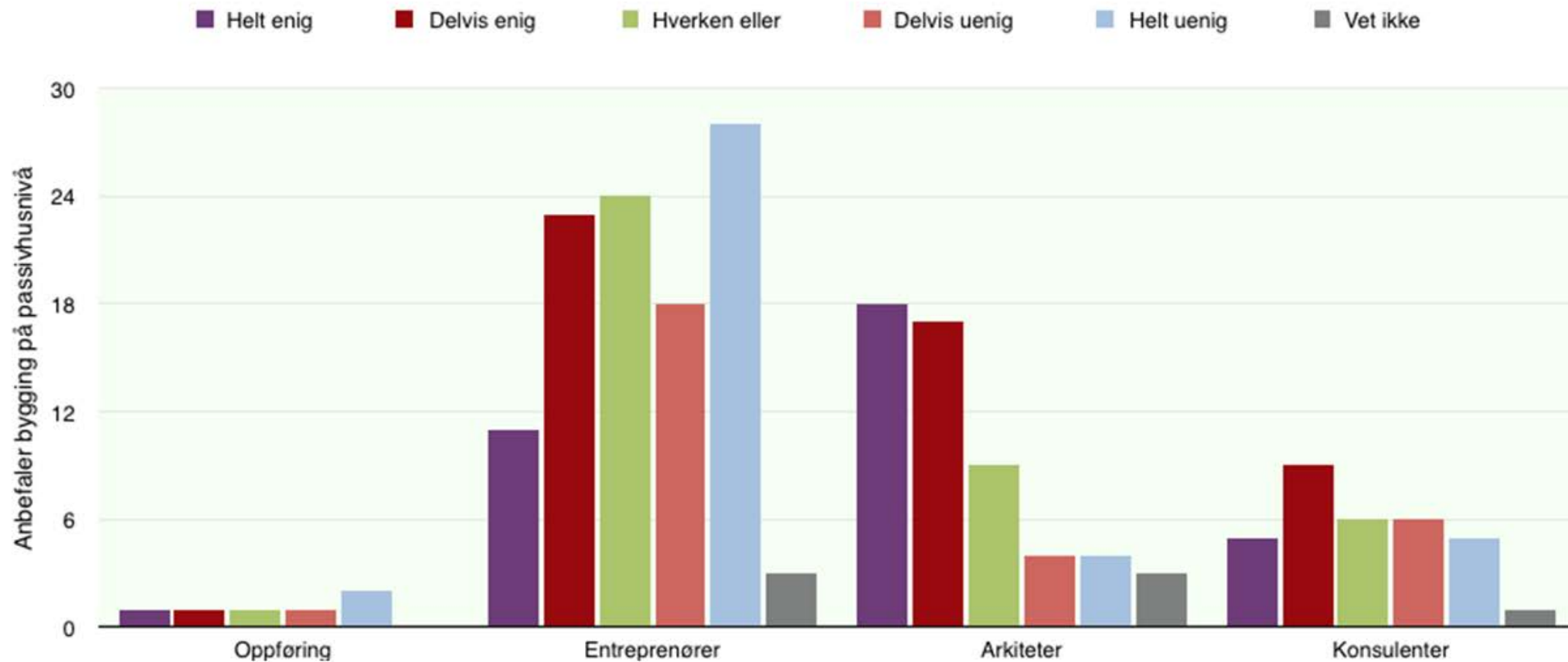
Varige endringer

- Satsingens betydning for kompetanseheving i markedet

4. Evalueringen og det grønne skiftet

Noe å anbefale videre?

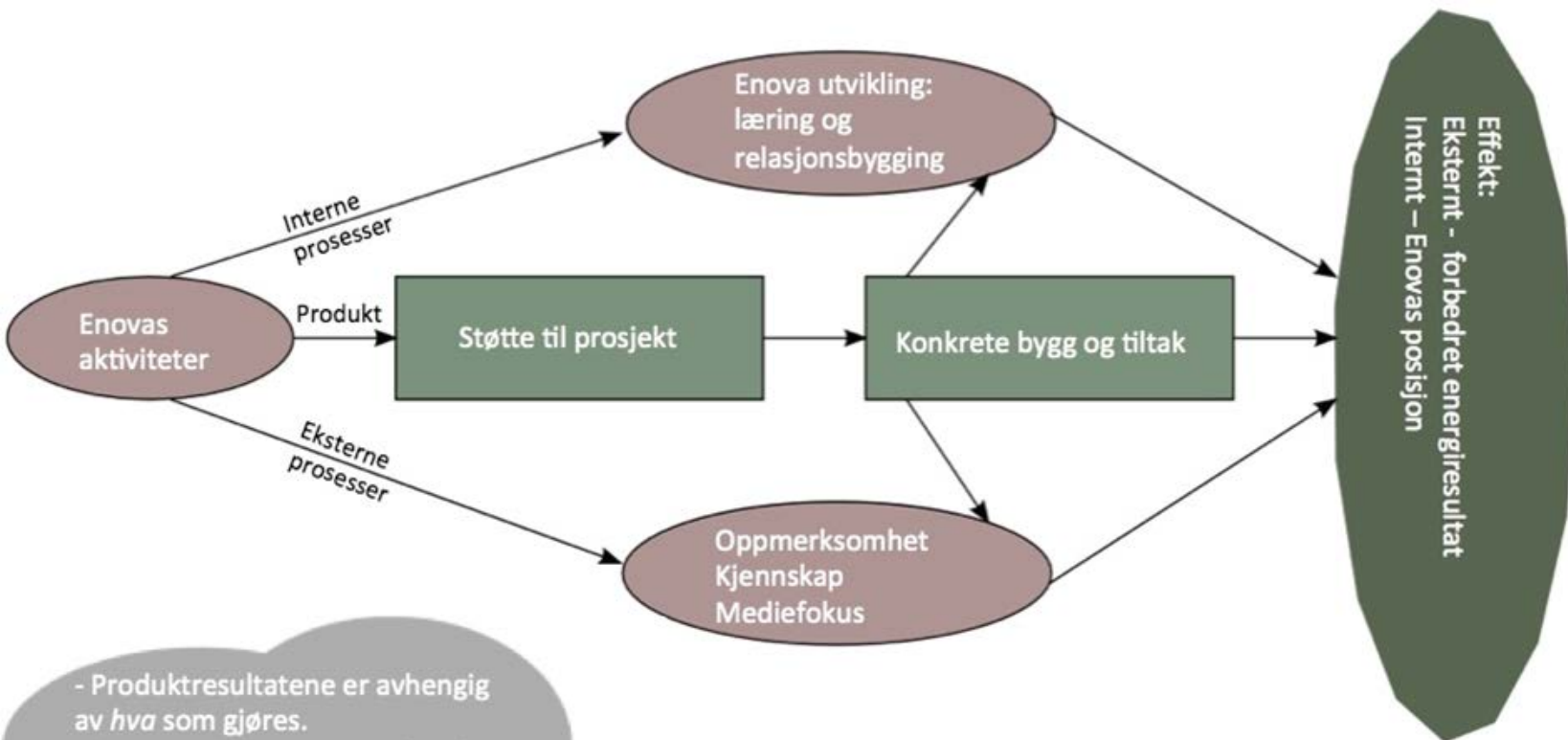
5. Læring og evaluering som redskap

- Balanser målstyring og organisk prosess!
  - *Frihet under ansvar og faglig tyngde*
- Etabler en tydelig (program-) logikk!
- Identifiser viktige aktører og alliansepartnere
- Vær bevisst på skille mellom mål og virkemiddel!
- Forbered datahøsting!
  - *Kvantitative og kvalitative*
- Ting tar tid!
- Finn gode indikatorer på endringer som skjer langsomt

5. Læring og evaluering som redskap

Et steg tilbake: tilnærming basert på «produkt – prosess – effekt»

Planlegg for læring gjennom evaluering:

1. Justeringer i driftsfasen
2. Tidligevaluering
3. Progamevaluering

- Produktresultatene er avhengig av *hva* som gjøres.
- Prosessresultatene er avhengig av *hvordan* aktivitetene gjøres – ulike måter arbeidet gjøres på gir ulike prosessresultat
- Effekresultat er både produkt og prosess

LIVSKRAFTIG FÖRÄNDRING

